

[Carlsen-Skiødt.]

Da Købstadkommunalloven af 1868 blev givet, var man endnu ikke kommet ret langt fra Frederik den Sjettes Dage, og man gik formentlig i den Tro inde i den røde Bygning, at alt vilde gaa af Lave, hvis de ministerielle Kontorer, det vil sige Ministeren og hans Embedsmænd, ikke tog Bestemmelserne baade i stort og smaat. Man saa paa de kommunale Myndigheder som nogle Myndigheder, der skulde ledes, om man kan sige saadan, i Gangstol af en kraftig Haand fra oven.

Men det forekommer mig, at man, naar man ser paa det foreliggende Lovforslag, har Lov til at sige, at Ministeriet ogsaa i vore Dage anser sin Medvirkning for nødvendig, naar der rundt om i Landets Købstæder skal tages Bestemmelser. — Jeg skal senere ved Gennemgangen af Lovforslagets enkelte Paragraffer søge at bevise dette. Man synes at have overset, at der er foregaaet en uhyre Udvikling i de kommunale Raad — det gælder baade Sogneraad og Byraad — i de sidste 60 Aar, en Udvikling, som jeg dog forudsætter, ikke er den højttærede Indenrigsminister ukendt, ³¹

Med den Udvikling i Erindring, med de 60 Aars kolossale Fremskridt for Øje, maa en ny Købstadkommunallov formes, ellers kommer Loven til at hindre Udviklingen i Stedet for at støtte og fremme dette Arbejde. Der tiltrænges i Købstædernes Styre en større Selvstændighed under eget Ansvar og mere Uafhængighed af Indenrigsministeriet. Under den almindelige Valgrets Fane maa Borgerne selv have Ansvaret for de Byraad, de vælger; og hvis Byraadet ikke fører et forstandigt og økonomisk sundt Styre, ligger det i Vælgernes Haand ved næste Valg at erstatte Byraadsmedlemmerne med andre.

Paa dette Omraade, med Hensyn til Anerkendelsen af det kommunale Selvstyre under de kommunale Raads Ansvar overfor Borgere og Vælgere, kunde jeg have ønsket, at det foreliggende Lovforslag havde været en virkelig Forbedring og af mere vidtgaaende Art. Jeg synes, at man kunde have Ret til at vente et Forslag i nævnte Retning af en demokratisk Minister. Men heri kan der maaske opnaas Forbedringer under den kommende Udvalgsbehandling, saaledes at Loven kan blive gennemført til saa manges Tilfredshed som muligt.

Inden jeg gaar over til at gøre nogle Bemærkninger om forskellige Paragraffer — jeg tænker ikke paa at gennemgaa Lovforslagets Paragraf for Paragraf, idet jeg forudsætter, at dette hører til Udvalgets

mere vidtgaaende Arbejde —, vil jeg gerne udtale, at jeg kunde have ønsket, at Lovforslaget var blevet fremsat i Landstinget til videre Behandling, da Sagen i Fjor blev behandlet i det høje Landsting og ikke naaede at blive behandlet færdig. Det kunde synes rimeligt, at Landstinget havde faaet Lov til at fuldføre det af det paabegyndte Arbejde, et Arbejde, der nu under disse Forhold nærmest maa betragtes som spildt.

Naar jeg derefter skulde gøre nogle Bemærkninger om Lovforslagets enkelte Paragraffer, vil jeg springe de første Paragraffer over, der handler om Valg af Borgmestre, Næstformand, Magistrat o. s. v., da disse Valg nærmest skal foregaa som hidindtil. I § 8 kunde jeg tænke mig, hvor der staar, at Dommere og Politimestre ikke er pligtige at modtage Valg som Borgmester og Raadmand, tilføjet, at samme Fritagelse gælder ogsaa for Amtmænd. Det er ikke af vidtrækkende Betydning, men det kunde gøre hele Stillingen klar for disse Embedsmænds Vedkommende.

Naar jeg derimod kommer til § 11, møder jeg den første større principielle Ændring i det bestaaende. Naar de nuværende Skolekommissioner foreslaas ophævet, er det Lovforslagets og dermed ogsaa den højttærede Indenrigsministers Tanke, at de to Institutioner, Skoleudvalget og Skolekommissionen, som nu fungerer for Skolerne, skal ophæves og slaas sammen til een under Navn af Skolekommission.

Jeg maa straks sige, at jeg erindrer vel, at det ministerielle Udvalg har stillet Forslag i den Retning, hvori § 11 gaar; men jeg finder, at den tidligere Indenrigsminister Krag saa rigtigt paa det her nævnte Spørgsmaal angaaende Skolekommissionerne og Skolernes Tilsyn, naar han i sit Forslag i Fjor ikke fulgte Udvalgets Indstilling. Skoletilsynet bør ikke ændres i en kommunal Lov; den Ordning, vi nu har, maa bibeholdes, indtil Skolens Tilsyn tages op til Behandling i en særlig Lov. Dette her er en stykkevis Lovgivning, og vil, hvis § 11 vedtages uændret, medføre, at vi her i Landet faar tre forskellige Skoletilsyn, et for Købstæderne, et andet, der er forskelligt fra Købstædernes, for Landet, og endelig et tredje, igen forskelligt, Tilsyn i Sønderjylland. Jeg finder ikke dette rigtigt.

Den højttærede Indenrigsministers Forslag gaar ud paa at fjerne det kirkelige Tilsyn fra Skolekommissionerne. At Præsten faar samme Ret som andre Borgere til at kunne vælges ind i Skolekommissionen, ser jeg i dette Tilfælde ganske bort fra, idet der jo ligger en bestemt Tanke bagved